

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnot Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta... \$1.50 Puoli vuotta... 90c
Canada ja Suomeen
1 vuosikerta... \$1.75 Puoli vuotta... \$1.05

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.
Entered as second-class matter July 18th 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.50 — 6 months 90c
IN CANADA:

One year \$1.75 — 6 months \$1.05

Toimitus:

HELMİ MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMAARA OSOTTA:

UUSIA	132
UUDISTUKSIA	57
KATKENNEITA	31

TOVERITTAREN LEVITYS KULUNEELLA VIKOLLA

Kautta koko maan ovat monet naiset levittäneet omaa lehteään tavalla, joka antaa aihetta uskoa, että Toveritar tulee tämän kesän ja syksyn kuluessa nuosemaan toivottuun 10,000 painokseen. Tämän viikon \$5.00 kirjallisuuspalkinnon on ansainnut toveritar Alma Mellin, joka on lähettänyt 31 uutta Toverittaren tilausta Waukeganista, Ill. Tämä palkinto on viimeinen luvutuista viikkopalkinnoista. Olemme päättäneet vielä seuraavan yhdeksän viikon ajalla antaa viikkotain \$5.00 kirjallisuuspalkinnon parhaalle Toverittaren levittäjälle; palkinto annetaan kuitenkin ainoastaan siinä tapauksessa, että levittäjä on saanut vähintään 20 vuosikerran uutta tai uudistusta Toverittarelle. Levittäjä omaa lehden hartiavoimalla ja kohottaa painosmäärä 10,000 mahdollisimman pian.

Toverittaren levitysosasto.

Meidän ihanteemme

Arvoisat juhlavieraat! —

Minun tehtäväkseni on langennut lyhykäisestään tervehtää teitä juhlavieraat puheella, jonka tarkoitus on hienman valaista meidän toimintaamme ja selostaa ihanteitamme.

Kun me nuoret sanomme kuulumme Ihanneliittoon, niin kysytään meiltä toisina jattelevien sekä nuorten että vanhempien taholta: "mitkä on teidän ihanteenne?" — Niin todellakin, mikä on meidän ihanteemme? — Koetan siihen lyhykäisestään vastata. Mutta sitä ennen on meidän otettava selvälle, mikä on ihanne?

*) Tämän puheen on jäsentänyt ja jäsenyyksensä mukaan esitettäväksi laatinut Clevelandin s. s. osaston ihanneliittolaisille Richard Pesola, joka toimi viimeksi kuluneen toimintakauden ylläsenä ihanneliiton yhtenä ohjaajana. Puhe ajettiin pitää sunnuntai-iltoina päättyneenä ja ihanneliiton kevätjuhlassa, toukok. 29 p. v. 1920, mutta sattuneista syistä jäi se pitämättä. Puhe on kuitenkin hyvin tunnettu Clevelandin ihanneliittolaisille, kun se on heidän edessään opetustunnilla jäsenetty ja tehty kysymyksiä sen johdosta, niin että siinä esitetyt asiat ovat kaikille oppilaille selvinneet. Kun ihanneliittolaiset useasti kaipaavat lyhykäisää puheita, niin julkaistakoon tämä puhe Toverittareissa, että nuoret toverimme voivat siihen tutustua.

Maailmassa on paljon ihanteita, on jaloja ja alhaisia ihanteita ja kaikki ne tarkoittavat jotakin elämän tai olojen muutosta. On olemassa yksilöllisiä ja joukkoihanteita. Meidän ihanteemme on joukkoihante. Se tarkoittaa vissiä yhteiskunnallista muutosta, sellaista muutosta kuin sosialistit takaa-ajavat.

Nykyisen yhteiskuntajärjestelmän puolustajilla, sanalla sanoen kaikilla niillä, jotka taistelevat sosialismia vastaan, ei ole tällaista suurta yhteiskunnallista ihannetta, joka samalla perustuisi todellisuuteen. He pyrkivät säilyttämään kaiken vanhan ja jo alkansa eläneen niin tavoissa kuin järjestelmässäänkin. Tällä maanpäällä ahertelevat he yksilöllisten rikastumisihanteiden perässä, jotka ovat toivottomia ihanteita sikäli kuin työväenluokka on kysymyksessä. Senpätähden he joutuvatkin itselleen rakentamaan epämääräisiä ja todellisuutta vaille olevia talvasihanteita haudan tuolla puolen. Niillä köyhien, onnettomien paremman elämän kalpuut koetetaan tyydyttää; ja rikkaat taas tarvitsevat keinotekoisia ihanteita, kun heidän maallinen ihanteensa on kovin alhainen; tehdä vääryyttä köyhille ja niiden kärsimysten kustannuksella elää loistossa ja heikussa.

Siis nykyinen porvaristo eli omistava luokka on vaille todellisia ihanteita. Asia ei kuitenkaan aina ole ollut siten. Sinä aikana, jolloin porvaristo oli vaille yhteiskunnallista valtaa, jolloin aatelit ja maaruhtinaat olivat vallassa ja etuoikeutettuina ja porvaristo pyrki valtaan niinkuin työväenluokka nykyään, omasi porvaristo korkeamman yhteiskunnallisen ihanteen verraten sitä silloin vallassa olevan luokan yhteiskunnalliseen ihanteeseen. Nykyinen järjestelmä vapaakilpailuine ja porvariston yllherruksineen oli sen ihanne silloin. Ja kun se silloin tavoitellut vallitsevaa yhteiskuntajärjestelmää korkeampaa, kehittyneempää järjestelmää, niin se saavutti ihanteensa. Mutta sen ihanoima yhteiskuntajärjestelmä synnytti uuden luokan — proletariaatin, köyhällistön — joka taas olosuhteiden pakottamana muodosti uuden yhteiskunnallisen ihanteen. Sosialistinen järjestelmä on proletariaatin ihanne. Se on meidänkin ihanteemme. Ja kun se ihanejärjestelmä, joka jo Venäjän suuressa maassa on muuttumassa todellisuudeksi, on korkeampi ja kehittyneempi nykyistä järjestelmää, niin se myös saavutetaan. Meidän ihanteemme siis on sosialistinen yhteiskuntajärjestelmä, samoin kuin se on koko maailman valvutuneen proletariaatin ihanne. Meidän ihanteemme siis on porvarillista talvasihannetta jalompi ja korkeampi, koska se on todellinen. Se on historiallis-tieteellinen tosiasia, jonka Karl Marx y. m. tieteellisen sosialismin esittäjät ovat kumoamattomasti todenneet.

— Mutta miksi sosialistinen järjestelmä on välttämätön? kysytään meiltä.

Me vastaamme: Siksi, että se polstaa ihmiskunnan suurimman vääryyden — palkkaorjuuden. Nykyisen järjestelmän vallitessa joutuu ihmiskunnan suuri enemmistö — kaikki ne, jotka täytyvät elää työvoimansa myynnistä — kärsimään puutetta ja osalta kurjuuttakin, muutamien harvojen, jotka elävät tee työtä, riittäessä heidän työnsä tulokset. Ja asialtilla käy yhä pahemmaksi keksintöjen ja teknikan saavuttaessa yhä korkeampi ja korkeampi luokan kannettava vääryys aivan sietämättömäksi. Silloin se keinolla millä hyvänsä kukistaa porvariston yllällän; silloin maa, tehtaat, kaivokset — sanalla sanoen: koko tuotanto ja jalko — kansallistutetaan, saatetaan

työtekevän väestön omaksi ja kaikkien on tehtävä osansa työstä; poistetaan yksityisomistusoikeus ihmisten elinnoita koskevista laitoista. Tällöin astuu ihmiskunta ensikerän todelliseen onneen ja vapauteen. Ei ole enää sortajia eikä sorrettuja. Kaikki ihmiset ovat veljiä ja sisaria keskenään ja tekevät työtä ja taistelevat yhteisen onnensa puolesta. Silloin on meidän ihanteemme saavutettu.

Tämän suuren ihanteen kannustamina olemme liittyneet yhteen ja pyrimme oppimaan sosialismia ja kaikkia niitä asioita, jotka hyödyttävät proletariaatin vapautumista. Me käsitämme, että porvarillinen koulu ei anna meille niitä oppeja — meidän on ne itse hankittava. Mutta tässä juuri tarvitsemekin vanhempien ja kaikkien luokkatietojen työläisten myötävaikutusta. Mitä tehokkaampi teidän apunne on, sitä selvempi ja terävämpi luokkataistelu meistä voi tulla. Mutta moni teistä vanhemmista vielä katsoo ylös meidän toimintamme ja sanoo: "Oo, ei niille lasten hommilta kannata suurta huomiota lainata" ja moni mahdollisesti vielä meitä kokonaan vastustaakin. Mutta menkiäpä itseenne te, jotka niin teette. Ensiksi ajatelkaa, eikö lapset ja nuoriso ole juuri se joukko, jolle kuuluu tulevaisuus. Silloin, mitä hyödyttää teidän työskentelyne, ellemmä me ole mukana. Me olemme kahdenkymmenen vuoden vanhaa sukupolvi, meidän tehtäväksemme on langennut ihmiskunnan viimeisen orjuusmuodon — palkkaorjuuden — poistaminen. Ja niille taasen, jotka kokonaan meitä vastustavat, jotka meitä vastustavat sentähden, että haluamme olla sosialisteja, tahdon sanoa: lasten ja imeväisten suusta te nyt saatte kuulla totuuden sanoman. Älkää vastustako sitä, sillä se on tutkainta vastaan potkimista. Jos muuta ette voi, niin tulkkaa edes meidän kaltaisiksemme ja tahtokaa oppia totuus — sosialismi — tuntemaan.

Näillä vaatimattomilla sanoilla tahdon teitä ihanneliittolaisten puolesta tervehtää. Tervetuloa juhlaamme! —

NAISTEN HARRASTUKSIA

Berlinistä tiedotetaan, että naiset Kreikassa valmistautuvat suuremmoiseen Naisten kongressiin, joka pidetään elokuulla Ateenassa, Kreikassa. Tässä kongressissa pohditaan yhteiskunnallisia ja taloudellisia kysymyksiä. Vetoomus lähetetään kaikkien Euroopan maiden naisille, jotka haluavat selvittää samoja kysymyksiä. Tämän kongressin järjestäjänä on madame C. Patren, Ateenasta, äänioikeustalija.

Tokioista, Japanista ilmoitetaan, että äänioikeusnaiset kokoontuvat siellä ahkeraan ja tekevät kokouksissaan kansanvaltaisia ehdotuksia ja vaatimuksia.

Elämän kaipuu

Kirj. Oka.

Oi, sinua elämä! Minä taas sinua kaipaun. Ihmeellistä on, että sinua ikävöitsen, vaikka minua aina niin tyyliä luotasi työntä. Armotta tunget minut vangin tavoin koppiin.... Vangin koppi tämä on, eikä mitään muu. Tätä he kutsuvat kotiksi, mutta tämä ei voi olla koti.... Rauhan työssäjako?... Tämä on mustan murheen muistikirja. Jokainen esine, jos voisi puhua, kertoisi teille tuumia tunne tarinoita.... Vangin surunvoittoista säveltä ne teille hyräilee....

Ne näyttävät teille, jos ne voisit... naisen... kotlorjan sielun tuskissa kampaallevan. Äidin, lapsi sylissä, elämän lahjansa polvellaan rauha-tonna kävelevän kopissaan....

Te ajattelette: hän vihaa elämää, mutta kuitenkin hän rakastaa sitä. Niin. Hän vihaa elämää vain sen varjopuolen takia, muuten voisi hän elämää rakastaa!

Elämän varjopuolet tuntuvat niin suurilta, että joskus näyttää aivan vaikealta muodostaa enää elämää elämisen arvoiseksi.

Kehtyksen lain mukaan ei mikään pysy paikallaan. Vangin tuutekkaan eivät pysy aina samoina.... ne elpyvät. Toive saa sijan siluissa.

Katse kohtaa kohti itää.... Mikä joukko tuo? He myös sinne katsovat.... Heikin tuntevat samaa, mitä yksinäinen vankikin tuntee.

Vanki on niin iloinen, tietäessään, että hän ei ollutkaan yksin. Käsi kohtaa ylös, hän riemuiten huudattaa:

— Terve tälle siskot! Terve teille uljaat orjattaret! Me kauan kärsimme sorrantaa, vaan emme enää kauempaa. Näetkö, tuolla ovat uljaat idän siskot. He olivat ennen orjat, mutta nyt ovat he vapaat! Miksi emme heitä seuraa? Miksi emme katko kahleitamme mekin? Kuulee orja orjan äänen.... Kädet käsiin liittää. Kohti uutta elämää, riemumarssin kiittää. Vihdoin vanki vapauden saa ja siitä kiittää!

Mummo

Kirj. A. K.

Nyt on se tapahtunut, jota niin jännityksellä odotettiin. Työläiset ovat taistelleet tällä kertaa viimeisen ja ratkaisen taistelun ja suuren ylivoiman edessä, joka on saapunut eri maasta, ovat he joutuneet tappiolle. — Miten kauaksi aikaa, se on tietämätöntä. — Tuokio sitte tuntui kaikki olevan kammottavana melseenä ja nyt — nyt ei kuulu juuri nimeksikään mitään sellaista kuin äsken, alnoastaan joidenkin kuolevien viimeisiä korahduksia ja haavottuneiden valituksia ja tuskanhuutoja. Heitä ei vielä keritty kaikkia kuljettamaan pois, sillä vii meisen kuulasaten vuoksi oli mahdoton liikkua niin lähellä taistelupaikkaa, että olisi ajoissa voitu saada haavottuneet suojaan. Kiiroellä näkyvätkin nyt toimivan sairaanhoitajat ja sairausvaunut. Tuollapa näkyy tulevan jo naisia ja lapsikin, ehkä katsomaan, mitä heidän omissaan omissaan on jäänyt jällelle, onko niiden paikka ruumisräjässä vai haavottuneiden joukossa? Tuossa tahtua kahta lasta kalpea, paljon kärsinyt nainen. Lapsen kaipaavat mummoa. Katso tuolta ja tuoltakin päin! Kehottavat lapset innokkaasti äitiään. Älkäähän nyt hätätkö! puhelee nainen rauhoittavasti. Mennään tonne, missä näkyy olevan toisiaakin. Ehkä löydämme mummon sieltä, puhelee hän lapsille. Lapsen hypähtävät puolijaksuun, että pikemmin matka joutuisi, sillä mummo oli heille kaikki kalkessa ja hänet oli nyt etsittävä. Taistelun vielä riehussa oli mummo lähtenyt kotoa, sanoen menevänsä katsomaan, miten "hänen joukkonsa" kunnostautuu. Hänen tapansa oli kutsua punaisten armeijaa omaksi joukokseen. Usein oli hän puhunut innostavia sanoja nuoremmille, jotka olivat lähteneet rintamalle. Vakavasti varoitell hän heitä, että he tekisivät tehtävänsä horjumatta ja taistelsivat viimeiseen mieheen. Työväen vapautustelu oli muodostunut mummolle sydämen asaksi. Hän oli seurannut tarkoin asioiden kulkua ja kehitystä ja siksi hän jännityksellä olikin seurannut taisteluita. Ei hän ollut, kuten muutamat meikäläisistä naisista, vaan tavan vuoksi tai muista syistä kuulunut puolueeseen, välttämättä sen enempi jos työväki on voitolla tai ei. Tällainen ei ollut mummo, tuo valkohapsinen vanhus. Nytkin, kun oli kysymyksessä rat-